საინფორმაციო ცნობა

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის შესახებ

1966 წლის 19 თებერვალს გაიმართა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმი.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმმა განიხილა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXIII ყრილობის დირექტივების პროექტი სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის განვითარების 1966-1970 წლების ხუთწლიანი გეგმის შესახებ.

ამ საკითხზე სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმმა მოისმინა სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის ამხ. ა. ნ. კოსიგინის მოხსენება.

კამათში მონაწილეობდნენ: უკრაინის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. პ. ე. შელესტი, აზერბაიჯანის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. დ. ა. კუნაევი, სკკპ მოსკოვის საქალაქო კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. ნ. გ. eგორიჩევი, სკკპ ბაშკირეთის საოლქო კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. ზ. ნ. ნურიევი, ბელორუსიის სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ამხ. ტ. ი. კისელიოვი, სკკპ ლენინგრადის საქალაქო კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. გ. ი. პოპოვი, სკკპ როსტოვის საოლქო კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. მ. ს. სოლომენცევი.

პლენუმზე სიტყვა წარმოთქვა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა ამხ. ლ. ი. ბრეჟნევმა.

პლენუმმა მიიღო შესაბამისი დადგენილება.

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ლელო

1966 წ.
№ 36 (3013) 20 თებერვალი, კვირა.
ფასი 3 კაპ.

საქართველოს სსრ სპორტულ საზოგადოებათა და ორგანიზაციების კავშირისა და პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

ДЕЛО Орган Союза спортивных обществ и организаций Грузинской ССР и республиканского совета профсоюзов

გამოცემის 22-ე წელი

ტ. შჩელკანოვას მსოფლიო მიღწევა

ოქრო და ვერცხლი — საბჭოთა მოთხილამურე ქალებს

ე. მატუსევიჩი II ადგილზეა

სურათზე: საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის I კურსის სტუდენტი, რესპუბლიკის მძლეოსანთა ახალგაზრდული ნაკრების ერთ-ერთი საუკეთესო მორბენალი ლ. ქადეიშვილი.

ფოტო ი. იუნაევისა.

უკანასკნელ ამბებს...

◆ **ოსლო**, 19 თებერვალი. ჰოლმენკოლენის ტრასებზე გრძელდება მსოფლიოს ჩემპიონატი სათხილამურო სპორტში. დღეს გაიმართა ქალთა რბოლა 10 კილომეტრზე. შესანიშნავად იასპარეზეს საბჭოთა სპორტსმენებმა: კ. ბოიარსკიხი დაეუფლა ოქროს მედალს, ხოლო ა. კოლჩინა — ვერცხლისას. „ბრინჯაო“ ერგო ტ. გუსტავსონს (შვეცია).

◆ **ნიუ-იორკი**, 19 თებერვალი. აქაურ მძლეოსანთა კლუბის პრიზზე „მედისონ სკვერ გარდენის“ დარბაზში გამართულ შეჯიბრებისას საბჭოთა სპორტსმენმა ტ. შჩელკანოვამ გუშინ აქ მსოფლიოს მიღწევა აჩვენა სიგრძეზე ხტომაში (დახურული დარბაზებისთვის) — 655 სმ. წინანდელი მსოფლიო მიღწევა ეკუთვნოდა ტოკიოს ოლიმპიადის ჩემპიონს, ინგლისელ მ. რენდს.

◆ *გეტებორგი*, 19 თებერვალი. აქ დაიწყო მოციგურე ვაჟთა მსოფლიო ჩემპიონატი. 500-მეტრიან დისტანციაზე რბოლაში I ადგილი დაისაკუთრა გრეიმ (აშშ) — 41,0. 5000 მეტრზე რბენაში ყველას აჯობა ევროპის . ჩემპიონატის ვერცხლის პრიზიორმა ვერკერკმა (ჰოლანდია) — 7.42,9. 2 დისტანციის ჯამში დაწინაურდა ევროპის ჩემპიონი, ჰოლანდიელი სხენკი. II ადგილზეა მატუსევიჩი (სსრ კავშირი), მესამეზე — ვერკერკი.

◆ **უფა**, 19 თებერვალი. ყინულზე მოტორბოლაში მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალის პირველ დღეს 12 ქულით გამარჯვება მოიპოვა უფელმა მოტოციკლისტმა გ. კადიროვმა.

◆ **ბალინი**, 19 თებერვალი. ჩვენი ქვეყნის უძლიერეს მოცურავეთა შეჯიბრებაში გაზეთ „კომსომოლსკაია პრავდის“ პრიზზე წარმატებას მიაღწია ახალგაზრდა ტ. ზაბროდინამ: 200 მეტრზე კომპლექსურ ცურვაში მან დაამყარა სსრ კავშირის ახალი რეკორდი — 2.42,2.

გუშინ...

თბილისის ცენტრალურ საჭადრაკო კლუბში შედგა დედაქალაქის მოჭადრაკე ვაჟთა ჩემპიონატის III ტური. ვეტოხინმა მოუგო კერნოჟიცკის, ბუსლაევმა — მიქაძეს, გიორგაძემ — ტურიაშვილს, გაბრიაძემ — ციხელაშვილს და უბილავამ — მეგრელიშვილს. დავითაშვილ — ჩიქოვანისა და კალატოზიშვილ — ვარდოსანიძის პარტიები ყაიმით დამთავრდა. დანარჩენ შეხვედრები გადაიდო. 3 ტურის შემდეგ ლიდერობენ ჩიქოვანი და დავითაშვილი — 2,5-2,5 ქულა.

დაწინაურდა უფელი მოტოციკლისტი

ახალი საკავშირო რეკორდი

ეძღვნება სკკპ XXIII ყრილობას

ტურიზმი, ესტაფეტა — „შრომასა და სპორტში“

„განთიადის“ ცენტრალური საბჭოს ფიზკულტურული ორგანიზაციები მრავალ ღონისძიებას ახორციელებენ, რათა ღირსეულად შეხვდნენ სსრ კავშირის კომუნისტური პარტიის XXIII ყრილობას.

საზოგადოების ფიზკულტურულ კოლექტივებში ამჟამად მიმდინარეობს საანგარიშო-საარჩევნო კრებები და კონფერენციები. საწარმოთა მოწინავე სპორტსმენები და ფიზკულტურელები გაზრდილ ვალდებულებებს კისრულობენ მშრომელთა შორის მასობრივ-ფიზკულტურული, სპორტული და გამაჯანსაღებელი მუშაობის ფართოდ გასაშლელად.

ქიროვის სახელობის ჩარხსაშენი ქარხნის კოლექტივმა სპორტკლუბ „გამარჯვების“ II კონფერენციაზე ივალდებულა სკკპ XXIII ყრილობის გახსნის ღირსთვის ქარხნის მუშა-მოსამსახურეთა 60 პროცენტი ჩაება ფიზკულტურასა და სპორტში, 100 პროცენტით შეასრულოს საზოგადოების საწევრო ანარიცხების წლეულანდელი გეგმა და სხვ.

ქიროველთა ამ თაოსნობამ დიდი გამოხმაურება პპოვა „განთიადის“ სხვა ფიზკულტურულ კოლექტივებში. მაგალითად, მაუდ-ქამოლის კომბინატ „საბჭოთა საქართველოს“ კოლექტივმა XXIII ყრილობისადმი მიძღვნილ სოციალისტურ შეჯიბრებებში ივალდებულა ყრილობის გახსნის ღირსთვის 200 პროცენტით შეასრულოს საზოგადოებრივი ფიზკულტურული ეკრების მომზადების გეგმა, ჩაატაროს ტურისტული შეკრება და შეჯიბრება ტურისტულ მრავალჭიდში, რომელშიც კომბინატის 250 მუშა-მოსამსახურე ასპარეზებს, საშუალო და უფროსი ასაკის მშრომელთათვის ჩამოაყალიბოს ჯანმრთელობის 2 ჯგუფი, ჩაატაროს კომბინატის სპარტაკიადა სპორტის ოთხ სახეობაში, რომელშიც მონაწილეობას მიიღებს 400-მდე მშრომელი და სხვ.

საქართველოს „განთიადის“ ცენტრალური საბჭოს პრეზიდიუმმა ამ დღეებში განიხილა ფიზკულტურული კოლექტივების მიერ აღებული თვითვალდებულებების შესრულების მიმდინარეობის საკითხი და აღნიშნა, რომ ბევრმა მათგანმა გარკვეული მიღწევები მოიპოვა.

პრეზიდიუმმა დაამტკიცა ცენტრალური საბჭოს სპორტულ-მასობრივ ღონისძიებათა სპეციალური კალენდარი, რომელიც ეძღვნება სკკპ XXIII ყრილობას. გადაწყდა თებერვალ-მარტში მოეწყოს „განთიადის“ ცენტრალური საბჭოს რესპუბლიკური კომბინირებული ესტაფეტა — „შრომასა და სპორტში“ (იხ. ნახაზი).

რესპუბლიკის რაიონების, ქალაქებისა და ოლქების ფიზკულტურული ორგანიზაციების მიერ ესტაფეტით წარმოდგენილ პატაკებს „განთიადის“ ცენტრალური საბჭოს პრეზიდიუმი შეაჯამებს და გაუგზავნის სკკპ XXIII ყრილობას.

ბ. კიკნაძელიძე,
„განთიადის“ ცენტრალური საბჭოს საორგანიზაციო-მასობრივი მუშაობისა და კადრების განაწილების გამგე.

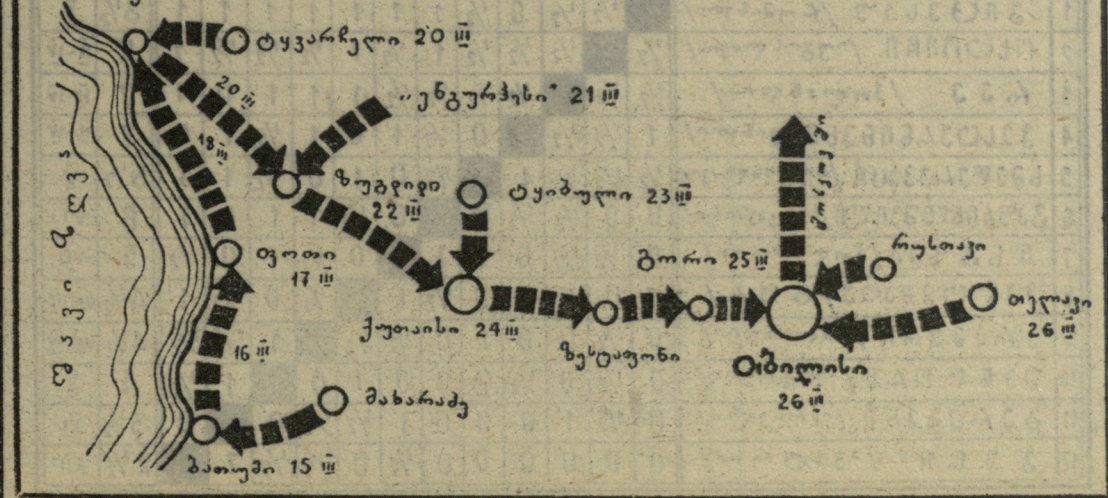

სადღეისო პრობლემები

კონფერენცია საერთაშორისო სპორტის საკითხებზე

სპორტის დარგში ევროპისა და ამერიკის მთავარმა კაპიტალისტურმა ქვეყნებმა ამჟამად მიზნად დაისახეს გადაუწყვეტელი ამოცანის გახორციელება — სპორტის მეშვეობით დაუმტკიცონ კაცობრიობას ცხოვრების კაპიტალისტური ყაიდის უპირატესობა... ამიტომაა, რომ ამ ქვეყნებში (განსაკუთრებით აშშ-ში) ამჟამად უჩვეულო ინტენსიურობით ემზადებიან მექსიკის ოლიმპიური თამაშებისთვის.

კაპიტალის ქვეყნებში მომავალი ოლიმპიადისთვის მომზადების საკითხს მიეძღვნა ფიზკულტურის ცენტრალური სამეცნიერო-საკვლევი ინსტიტუტის ამასწინანდელი კონფერენცია, რომელიც მოაწყო საზღვარგარეთის სპორტის სექტორმა.

ორდღიან კონფერენციაზე მოსმენილ იქნა თანამედროვე საერთაშორისო სპორტული მოძრაობის მთავარი საკითხებისადმი მიძღვნილი მოხსენებები. ისინი შეიძლება დაიყოს ორ ძირითად თემად: „უცხოეთში ოლიმპიური თამაშებისთვის, მსოფლიოს პირველობებისთვის და სხვა საერთაშორისო შეჯიბრებებისთვის მაღალი თანრიგის სპორტსმენთა მომზადების სისტემა“ და „სპორტის ბურჟუაზიული სოციოლოგიის კრიტიკა“.

პირველ თემაზე მოხსენებით გამოვიდნენ ამ დარგის წამყვანი სპეციალისტები. დიდი ინტერესი გამოიწვია ფილოსოფიის მეცნიერებათა კანდიდატის ა. ფრენკინის მოხსენებამ — „მთავარ კაპიტალისტურ ქვეყნებში ოლიმპიური თამაშებისთვის სპორტსმენთა მომზადების დარგში გაწეული სახელმწიფოებრივი ღონისძიებანი“. მომხსენებელმა ღრმა ანალიზი გაუკეთა იმ ღონისძიებებს, რომლებიც გატარებულია მთავრობის მიერ ამ სახელწიფოებში და მრავალი ფაქტით დაამტკიცა, რომ ამ ქვეყნების ხელისუფლები ცდილობენ გადააქციონ სპორტი პოლიტიკური ბრძოლის სარბიელად.

კონფერენციაზე გამოვიდნენ ინსტიტუტის უცხოეთის სექტორის მეცნიერმუშაკები ნ. კონდრაშოვა (სათხილამურო სპორტი), ე. მინოვიჩი (ფეხბურთი, ჰოკეი), ვ. პოლიევსკოვი (წყალბურთი), ნ. როვე (ცხენოსნობა) და სხვ.

განსაკუთრებული ყურადღება მიიქცია მოხსენებამ — „სპორტის ბურჟუაზიული სოციოლოგიის კრიტიკა“. ჩვენს პრესაში, განსაკუთრებით, სპორტულ პრესაში, ამ საკითხს მუდამ დიდ ყურადღებას როდი უთმობენ. ეს ნათლად გამოვლინდა კონფერენციის მონაწილეთა გამოსვლებში და ერთხელ კიდევ აშკარა გახდა ამ აქტუალური საკითხის ღრმად შესწავლის აუცილებლობა.

საინტერესო იყო ბ. ლებიციინის („მთავარ კაპიტალისტურ ქვეყნებში ფიზიკური კულტურის მილიტარიზაცია“), ნ. პონომარიოვის („ბურჟუაზიული სპორტის პროფესიონალიზმი“), პედაგოგიურ მეცნიერებათა კანდიდატის ვ. ელაშვილის („კაპიტალიზმი და ფიზიკური კულტურის ეროვნული ტრადიციები“) და სხვათა გამოსვლები.

კონფერენციაზე დამსწრე მეცნიერებმა ძალიან მოიწონეს მოხსენებები. ინსტიტუტის ფიზიკური კულტურის ისტორიისა და ორგანიზაციის კათედრის დოცენტმა ვ. სტოლბოვმა თქვა, რომ პედაგოგიურ მეცნიერებათა კანდიდატმა ვ. ელაშვილმა თავის მოხსენებაში თვალნათლივ დაამტკიცა, თუ როგორ იყენებენ იმპერიალისტური წრეები საერთაშორისო სპორტულ მოძრაობას თავიანთი შავბნელი ზრახვებისთვის.

კონფერენციას დიდი წარმატება ხვდა წილად.

ვ. ტურაევი,
ისტორიულ მეცნიერებათა კანდიდატი.

მოსკოვი.

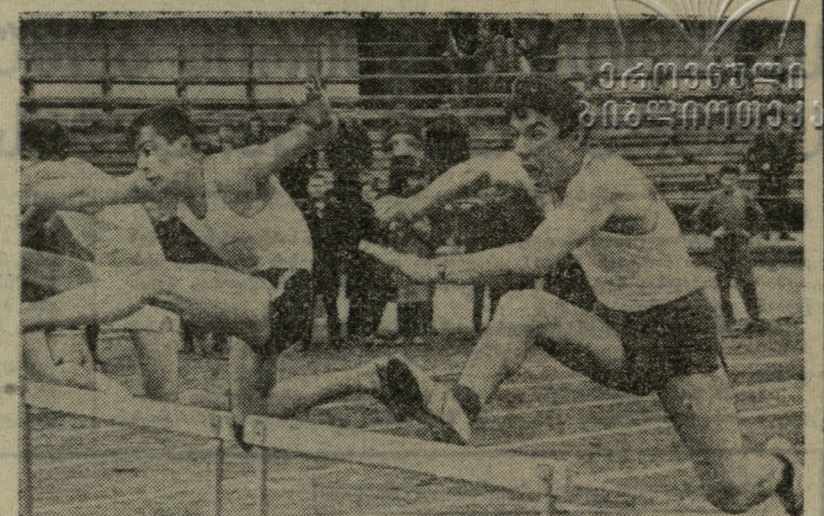

გუშინწინ თბილისის „დინამოს“ სტადიონზე დაიწყო მოსწავლეთა ზამთრის საჭალაქო პირველობა მძლეოსნობაში. 110 მეტრზე თარჯრბენში კარგად გამოვიდა ვ. ხარტიშვილი, რომელიც პირველი მიიჭრა ფინიშთან.

* * *

სურათზე: 110 მ თარჯრბენის მომენტი. წინა პლანზეა ვ. ხარტიშვილი.

ფოტო მ. ზარგარიანისა.

ტულიპების ქვეყნის სარბიელზე

ევერვეიკის ფესტივალზე ერთდროულად სხვადასხვა თანრიგის ბევრი შეჯიბრება იმართება. ერთ ვეებერთელა დარბაზში ვთამაშობდით მხოლოდ „პრივილეგირებულნი“. — მთავარი ტურნირის, ოსტატ ვაჟთა და ქალთა საერთაშორისო ტურნირების მონაწილენი. და წარმოიდგინეთ, — მაინცდამაინც არ იგრძნობოდა ამდენი ხალხის ასპარეზობა.

ფესტივალის კულუარებში ხშირად იმართებოდა საინტერესო შეხვედრები, საუბარი... ქალთა ტურნირში მონაწილეობდნენ ჩემი ძველი ჰოლეგები — ფრანგი შოდე დე სილანი, რუმინელები ნიკოლაუ და პოლიქრონიადე, ჰოლანდიელი ჰეემსკერკი და სხვ. ინტერესით ვადევნებდი თვალს მეგობრების თამაშს და, ცხადია, ისინიც მჭომაგობდნენ.

რუმინელ საერთაშორისო ოსტატ გიცესკუსთან მარცხის შემდეგ V ტურში შევხვდი საერთაშორისო ოსტატ გერებენს (ისრაელი). ადრე გერებენი უნგრეთში ცხოვრობდა და ქვეყნის ერთ-ერთ უძლიერეს ოსტატად ითვლებოდა. მას მრავალ საერთაშორისო ტურნირში უთამაშია და საბჭოთა დიდოსტატებსაც ბევრჯერ შეხვედრია. საინტერესოა, რომ ბევერვეიკის ფესტივალის მთავარ ტურნირში მან ორჯერ დაიკავა I ადგილი.

აი, როგორ წარიმართა ჩვენი შეხვედრა.

გერებენი — გაფრინდაშვილი

ინგლისური დაცვა

1. ♘f3 c5 2. g3 g6 3. ♗g2 ♗g7 4. 0—0 ♘c6 5. d3 e5 6. c4 ♘ge7 7. ♘c3 d6 8. ♗b1 ♗b8 9. ♘e1 0—0 10. ♘c2 ♗e6 11. ♘e3 ♕d7 12. ♘ed5

თეთრები ცენტრში გამაგრებას ცდილობენ. შავების მიზანია თეთრების მოიერიშე ძალების დაცხრილვა და ბრძოლის გადაყვანა დაბოლოებაში.

12. ...♗h3 13. ♖a4 ♗:g2 14. ♔:g2 f5 15. ♗g5 ♘:d5 16. cd b5 17. ♘:b5.

ახლა მქლავნდება შავების მე-14 სვლის მნიშვნელობა. თეთრები ვერ იგებენ ფიგურას 17. dc-ით, ვინაიდან 17. ... ♕:c6+ შემდეგ თეთრ ლაზიერს არა აქვს e4-ზე მოსვლის შესაძლებლობა. არა და ივი იკარგება.

17. ...♘b4 18. ♘c3 ♕:a4 19. ♘:a4 ♘:d5 20. ♘c3 ♘:c3 21. bc ♔f7.

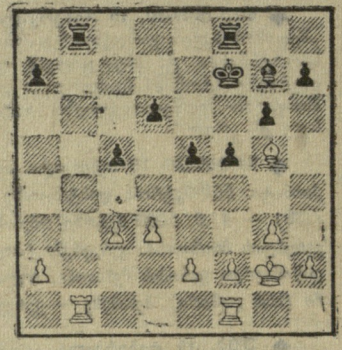

მდგომარეობა თითქოს თანაბარია. მაგრამ ღრმა ანალიზი ცხადყოფს, რომ შავებს პოზიციური უპირატესობა აქვთ. შავების c5-c4-ის შემდეგ მთლიანად ირღვევა თეთრების ლაზიერის ფრთა. შავი კუ უკეთესად დგას, ვიდრე მისი ოპონენტი. აქტიურია შავი მეფეც. შემდგომ თამაშში თანდათან აშკარავდება შავების უპირატესობა.

22. c4 f4 23. gf h6 24. ♗h4 ef 25. f3 ♖fe8 26. ♗f2 ♗b2

თეთრები მზად არიან დათმონ პაიკი, მხოლოდ კი გააქტიურონ თავიანთი პოზიცია. მაგრამ შავები არ ხარბდებიან ნადავლს.

27. ♖fe1 ♗c3 28. ♖:b8 ♖:b8 29. ♖c1 ♗e5 30. ♖c2 ♖b1.

თეთრები ძალიან შეკუმშულ არიან, ამიტომ ისინი ეძებენ კონტრთამაშს ცენტრში.

31. ♖d2 ♗c3 32. ♖c2 ♗b4 33. d4 a5 34. dc dc 35. a3

თეთრები ჩქარობენ გათავისუფლებას, თუმცა მათი პოზიცია უკვე წასაგებია. შავები იგებდნენ a პაიკის წინსვლით.

35. ...♗a3 36. ♖d2 ♖c1 37. ♖d7+ ♔ge6 38. ♖h7 ♗b4 39. ♖:h6 ♔f5 40. h4 ♖:c4 41. h5 gh 42. ♖:h5+ ♔g6 43. ♖h8 a4 44. ♗h4 ♗c3 45. ♖a8 ♗b2 46. ♔h3 ♔f5 47. ♖f8+ ♔e6 48. ♔g4 a3 49. ♖a8 ♔d5 50. ♗g5 ♖b4 51. ♗f4 ♔c4 თეთრები დანებდნენ.

როგორ გავაგრძელე ბრძოლა ტურნირში? აქ მოყვანილ ცხრილში საბოლოო შედეგებია აღნიშნული. მხოლოდ ის მინდა ვთქვა, რომ ფინელ ოსტატთან 2 ზედმეტი პაიკი მქონდა, მაგრამ ციტნოტში შევცდი და ყაიმს დავჯერდი. ბოლოს კიდევ მქონდა II ადგილზე გასვლის შანსი, დასკვნითი პარტია რომ მომეგო ჰოლანდიელ ონგზმასთან. ეს პარტია აგრესიულად ვითამაშე, და, როგორც ასეთ შემთხვევაში ხდება, წავაგე.

ამ ტურნირიდან მომყავს კიდევ ერთი, ცნობილ საერთაშორისო ოსტატ კრამერთან ნათამაშები პარტია.

გაფრინდაშვილი — კრამერი

კარო-კანის დაცვა

1. e4 c6 2. d4 d5 3. ♘c3 de 4. ♘:e4 ♘d7 5. ♗c4 ♘gf6 6. ♘g5 e6 7. ♕e2 ♘b6 8. ♗b3 h6 9. ♘f3 c5 10. ♗e3 ♕c7 11. ♘e5 ♘bd5 12. ♘gf3 ♘:e3 13. fe ♗e7 14. c3 0—0 15. ♕d3 b6 16. 0—0 ♗b7 17. ♘d2 ♘d5 18. e4

სადებიუტო შეხლა-შემოხლაში თეთრებმა შემტევი პოზიცია მიიღეს. მწვავე თამაში გამოდიოდა 18. ♗c2 f5 19. e4 cd შემდეგ. ამიტომ ვამჯობინე შემდგომი გზა.

18. ...cd 19. ed ♕:e5 20. ♖ae1 ♕g5 21. ♘f3 ♕g6

პარტიის შემდეგ კრამერმა აღნიშნა, რომ ეს სვლა იძულებითია, ვინაიდან შავებმა მხოლოდ ენდშპილში უნდა ეძიონ თავშესაფარი. თეთრების პოზიცია ძალიან აქტიურია.

22. ♕:g6 fg 23. ♖:e6 ♗f6 24. d6 ♔h7 25. ♘:d4 ♖ad8 26. ♖d1 ♗c8 27. ♖e1 ♖:d6 28. ♘e6

თეთრები იგებენ ხარისხს. შავები წავიდნენ ამაზე d6 პაიკის უვნებელყოფის მიზნით. მათ ორი კუს ძალის იმედი აქვთ, მაგრამ ეს არ შეელით.

28. ...♗:e6 29. ♖:d6 ♗f5 30. ♗a4 g5 31. ♖e8 ♖f7 32. ♗b3 ♖c7 33. g4 ♗g6 34. ♗g8+ ♔h8 35. ♗f7+ ♔h7 36. ♗:g6+ ♔:g6 37. ♔g2 ♖c4 38. h3 h5 39. gh+ ♔:h5 40. ♖a8 ♖a4 41. a3 ♖e4 42. ♖d2 ♖e7 43. c4 g4 44. ♖h8+ ♔g5 45. hg ♖e4 46. ♖c2 ♖:g4+ 47. ♔f3 ♗f4+ 48. ♔e3 ♔f5 49. h4 g5 50. ♖f8 ♖e4+ 51. ♔f3 g4+ 52. ♔g2 ♔e6 53. c5 bc 54. bc ♔e7 55. ♖a8. შავები დანებდნენ.

(დასასრული იქნება).

რეკორდები

ბარაკოვი. ახალგაზრდა ძალოსანთა საკავშირო პირად-გუნდურ შეჯიბრებაში ქვემსუბუქი წონის ათლეტებმა სსრ კავშირის იუნიორთა 2 ახალი რეკორდი დაამყარეს: ვ. ლავრუხინმა (სპბჭოთა არმია) სამჭიდში აჩვენა 325 კგ, ხოლო თბილისელმა ა. კირაკოსოვმა („სპარტაკი“) — აკვრაში — 130 კგ.

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. „ლელო“ № 35.

მოსწავლეთა ღვლილი და... საქართველო

ორიოდე წლის წინათ, უფრო ზუსტად — 1964 წლის 14 ივნისს დილის მასივში უჩვეულო გამოცოცხლება სუფევდა. ადამიანებს სახეზეიმოდ უბრწყინავდათ სახეები და ეს არც იყო გასაკვირი: საქართველოში პირველად შეიქმნა ჯანმრთელობის კლუბი და ამ საქმის პიონერებად სწორედ დილის მასივის მცხოვრებლები მოგვევლინენ.

მას შემდეგ ბევრმა წუალმა ჩაიარა. ახლა რომ დილის მასივს ესტუმროთ, ვერც იცნობთ — იმდენი რამ გაკეთდა ახალი. ამ საქმის დაუცხრომელი ენთუზიასტია სპორტის დამსახურებული ოსტატი ი. კაზირია. მიუხედავად სიჭარმაგისა, იგი ჰაბუკური ენერგიით შრომობს და თავისი მაგალითით ამხნევებს სხვებს. მას მხარში უდგანან ნ. კაშირსკაია, ი. ჯორჯაძე და შრავალი სხვა, რომელთა ჩამოთვლა შორს წაგვიყვანდა. სწორედ ამათი წყალობითაა, რომ მასივში ფიზიკური კულტურა და სპორტი მცხოვრებთა უმეტესობის სასიცოცხლო საქმედ იქცა.

მასივის ტერიტორიაზე განლაგებულ სპორტულ მოედნებზე მუდამ სანიმუშო წესრიგი და სისუფთავეა. ამაში გარკვეული წვლილი მიუძღვით თბილისის 85-ე საშუალო სკოლის (დირექტორი შ. დავითაია) დირექციას, პედაგოგებსა და მოსწავლეებს, რომელთა დაუცხრომელი ზრუნვის ხაგნად ქცეულა დილის მასივის სპორტული და გამაჯანსაღებელი მოედნების მოვლა-პატრონობა. სკოლის თვითეულ კლასზე გაბიროვნებულია ესა თუ ის მოედანი. მაგალითად, V¹ და VII² კლასებს შეფობა აუღიათ ფეხბურთის მინდორზე და ყოველ სამშაბათს ასუფთავებენ მას. ასევე აქვთ დარიგებული ფრენბურთის, ხელბურთის, ჩოგბურთის მოედნები სხვადასხვა კლასის მოსწავლეებს. ისინი ამას წინათ საკუთარი ინიციატივით შეუდგნენ ფრენბურთის მოედნის წესრიგზე მოუვლანას. უნდა გენახათ, რა სიყვარულითა და გულდადებით ეკიდებოდა თვითეული მათგანი დაკისრებულ მოვალეობას: სულ ცოტა ხანში მოედანი შესანიშნავი სანახავი იყო.

ბევრი რამ კარგი კეთდება და კიდევ ბევრს უნდა მოველოდეთ ასეთი ენთუზიასტებისგან, რომ ზოგიერთი ხელშემშლელი პირობები ამ მაღლიან საქმეს წინ არ ეღობებოდეს. უველაფერს თავი რომ დავანებოთ, ლენინის რაიონის აღმასკომის კეთილმოწყობის განყოფილების მიერ დაგეგმილი ხელბურთის მოედნისთვის ადგილი ვერ უპოვნიათ. მკითხველი გაოცდება, როცა ამ სტრიქონებს წაიკითხავს, მაგრამ ეს გრძნობა აღშფოთებად შეიცვლება, როცა ხამდვილ მიზეზს შეიტყობს: თურმე ნუ იტყვით, ზოგიერთ მაცხოვრებელს საქათმედ და ავტომანქანის დასაყენებლად გამოუყენებია სწორედ ის ადგილი, რომელიც ხელბურთის მოედნისთვისაა განსაზღვრული.

საინტერესოა, როდის განთავისუფლდებიან ეს ადამიანები კერძო მესაკუთრული ჩვეულებისაგან?!

ა. ცეხანელი.

ბევერვეიკის ოსტატ ვაჟთა ტურნირი (1966 წლის იანვარი).

	მონაწილენი	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	ქ	ა
1	გიცესკუ /რუმინეთი/	■	½	½	0	½	1	1	1	1	1	1	1	8½	I
2	ოსტოიჩი /იუგოსლავია/	½	■	½	½	½	1	½	1	½	½	½	1	7	II-IV
3	რეე /ჰოლანდია/	½	½	■	½	½	½	½	1	1	1	0	1	7	II-IV
4	ვესტერჰინენი /ფინეთი/	1	½	½	■	0	½	1	0	1	½	1	1	7	II-IV
5	სმედერევაცი /იუგოსლავია/	½	½	½	1	■	½	0	1	0	½	1	1	6½	V
6	გაფრინდაშვილი /სსრკ კაშირი/	0	0	½	½	½	■	0	½	1	1	1	1	6	VI
7	ინგზმე /ჰოლანდია/	0	½	½	0	1	1	■	0	½	1	0	½	5	VII
8	ვალტემატე /გერმანია/	0	0	0	1	0	½	1	■	½	0	½	1	4½	VIII-IX
9	კრამერი /ჰოლანდია/	0	½	0	0	1	0	½	½	■	1	½	½	4½	VIII-IX
10	შანდორი /უნგრეთი/	0	½	0	½	½	0	0	1	0	■	1	½	4	X
11	გერებენი /ისრაელი/	0	½	1	0	0	0	1	½	½	0	■	0	3½	XI
12	გენი /ავსტრია/	0	0	0	0	0	0	½	0	½	½	1	■	2½	XII

ვეხმაურებით ვ. მდივნის წერილს „შედეგები, პრობლემები...“

იქნებ დადგეს დრო...

შარშანდელ ჩემპიონატზე იმდენი ითქვა და დაიწერა, რომ ამ თემაზე ხელახალი საუბარი, ჩემი აზრით, ზედმეტია. მაგრამ ჩვენ უფლება არ გვაქვს უყურადღებოდ დავტოვოთ ერთი გარემოება, რომელიც XXVII ტურნირს სერიოზულად განასხვავებს დანარჩენებისგან. როგორც ცნობილია, გასულ ჩემპიონატში მოსკოვის „ტორპედომ“ და კიევის „დინამომ“ უახლოეს მეტოქეს მთელი 12 ქულით გაუსწრეს და ამასთან გამოავლინეს უჩვეულოდ მტკიცე ხასიათი, შეუპოვრობა და ოსტატობა. თბილისის „დინამო“ კი, რომელიც საერთო აღიარებით თამაშის კლასით არ ჩამორჩება ამ ორ დაწინაურებულ გუნდს, კიდევ უფრო საგრძნობი სხვაობით დასცილდა ლიდერებს.

რა მოხდა?

...გავა სულ ცოტა ხანი და მსაჯის სასტვენი ფეხბურთის ტრადიციული მარშის ხმაზე თბილისელებს მწვანე მინდორზე მოუხმობს. ახალი ძალით იფეთქებს ბრძოლა უმაღლეს საფეხბურთო მწვერვალზე ასასვლელად. რა იმედებით უნდა ვიყოთ ჩვენ ამ ახალი სეზონის მიჯნაზე?

გუნდები წლიდან წლამდე ხელმძღვანელობდნენ მეთოდური მასალებით, დებულებებითა და ფეხბურთის საკავშირო ფედერაციის ინსტრუქციებით და ასე გადიოდნენ წინასასეზონო სამზადისს. ისინი, მართალია დინჯად, მაგრამ თანაბარი ნაბიჯებით უახლოვდებოდნენ ფეხბურთის მწვერვალებს ასეთი აუჩქარებელი სვლა დამახასიათებელი იყო საკავშირო ჩემპიონატის თითქმის ყველა მონაწილისთვის და თუ მას ასე თუ ისე ვეგუებოდით, დიდი წარმატების იმედსაც არ ვკარგავდით.

შარშან კი... სიტუაცია მკვეთრად შეიცვალა. ორმა გუნდმა კატეგორიულად შეაქცია ზურგი გაკვალულ გზას. მონახა წვრთნის ახალი მეთოდები და ფორმები, რამაც ამ კოლექტივებს საშუალება მისცა ეფექტურად გამოეყენებინათ თავიანთი ცალკეული მოთამაშეების, ასე ვთქვათ, პირადი უნარი და შესაძლებლობანი.

იქნებ მათ უბრალოდ ბედმა გაუღიმათ? ნურას უკაცრავად!

ყოველ ჩვენგანს კარგად ახსოვს შარშანდელი სეზონის თავში მოსკოვის ტორპედოელთა კაპიტნის ვ. ივანოვის სიტყვები: უახლოეს მეტოქეს ჩვენ სულ ცოტა 5 ქულით ჩამოვიტოვებთო. მხოლოდ კიევის დინამოელთა თამაში გამოდგა ივანოვისთვის მოულოდნელი, დანარჩენების მიმართ კი „ტორპედომ“ გეგმას ბევრად გადააჭარბა. ეს იმას ნიშნავს, რომ ავტოქარხნელებს სწამდათ თავიანთი უპირატესობისა და დარწმუნებული იყვნენ დიდ გამარჯვებაში.

იბადება კითხვა: მომავალში შევძლებთ თუ არა მათთან თანაბარ ბრძოლას? თანაც უნდა გვახსოვდეს, რომ ჩემპიონატმა სერიოზულად ჩააფიქრა ტურნირის სხვა მონაწილენიც და თუ ისინიც დაეუფლნენ წარმატების „საიდუმლოებას“, „დინამოს“ პოტენციურ მეტოქეთა რაოდენობა ერთიორად გაიზრდება. დარწმუნებული ვარ — გამოჩნდებიან ისეთები, რომლებიც პირდაპირ მოგვახლიან: „მგლის შიშით ცხვარი ვის გაუწყვეტიაო“.

არც ჩვენ ვართ მშიშრები, მაგრამ ერთი რამ მტკიცედ გვაქვს შეგნებული: ასეთი განწყობილებით სამზადისი დამარცხების ტოლფასია წინასწარ, მინდორზე გამოუსვლელად. მსგავს თვითნებობას ჩვენ ვერ დავუშვებთ. მაშ გამოდის, რომ სეზონისთვის ახლებურად უნდა ვემზადოთ. მაგრამ როგორ ვემზადოთ? საკითხავიც აი, ეს არის. თუ წვრთნა ჩვენ ისე წარვმართეთ როგორც შარშან (ან უფრო ადრე), წარმატებაზე ფიქრი გაგვიჭირდება, ვინაიდან ქვეითად მოსიარულე ვერასდროს დაეწევა ცხენოსანს.

მოდით, უფრო გულმოდგინედ ჩავუფიქრდეთ საკითხს.

თბილისის „დინამო“ მაღალი კლასის მოთამაშეებითაა დაკომპლექტებული. მათს ნიჭსა და ოსტატობაში სპეციალისტებს ეჭვი არ შეაქვთ. მაშ, რატომ თამაშობენ ისინი უარესად, ვიდრე შეუძლიათ? ეს საკითხი ყველას აინტერესებს. მიზეზის მიგნებას, დინამოელთა სენისთვის დიაგნოზის დასმას უდიდესი მნიშვნელობა ენიჭება, ვინაიდან თუ ეს ვერ შევძელით, შესაძლოა მიზანსაც ავცდეთ.

„კონსილიუმის“ ზოგიერთი წევრი ამ მიზეზად უკმარ ფიზიკურ მომზადებას ასახელებს. მოჰყავთ მაგალითიც, თუ როგორ ვერ გაუძლო გუნდმა ბრძოლის სიმძაფრეს და მწარედაც დამარცხდა. ამ შემთხვევაშიც ყველაფერს იმავე მიზეზს უმორჩილებენ, მაგრამ თუ ეს სწორია, გამოსავალიც ადვილი მისაგნებია: გავზარდოთ დატვირთვა, შევიმუშაოთ სხვა ნაკლებად მნიშვნელოვანი ღონისძიებები და... დავმშვიდდეთ.

ფიზიკურ მომზადებას, რა თქმა უნდა, უდიდესი მნიშვნელობა აქვს და მისი უგულვებელყოფა ისეთივე უაზრობაა ფეხბურთში, როგორც სპორტის სხვა სახეობებში. კიდევ მეტიც, ფეხბურთელთა ფიზიკური მომზადების დონე მუდმივად უნდა იზრდებოდეს. მაგრამ განა ეს იმას ნიშნავს, რომ მხოლოდ ფიზიკური მომზადების უმაღლესი ხარისხითაა შესაძლებელი ფონს გასვლა? რა თქმა უნდა, არა. ეს დანაშაულებრივი წინდაუხედაობა იქნებოდა.

საინტერესოა გამოჩენილი მხედართმთავრის ნაპოლეონის მტკიცება (ფეხბურთიც ხომ ბრძოლაა!) იმის თაობაზე, რომ თუ ომმა გაჭიანურებული ხასიათი მიიღო, ყველაფერს მორალური ფაქტორი სწყვეტს, რომელიც ფიზიკურ ფაქტორთან ისეთ შეფარდებაშია, როგორც სამი ერთთან. შეუიარაღებელი თვალისთვისაც ადვილი შესამჩნევია, რომ გამარჯვებული გუნდი მუდამ გამოიყურება დამარცხებულზე უფრო სადად, თუმცა, შესაძლოა, იგი უფრო ინტენსიურად მოქმედებდა და ენერგეტიკული მარაგითაც ჩამორჩებოდა წაგებულს. აქ ყველაფერი გადაწყვიტა მორალურმა ფაქტორმა.

დასკვნა თავისთავად მოდის: საქმე მარტო ფიზიკური მომზადების მაღალი ხარისხი კი არ არის, არამედ მისი ეკონომიურად ხარჯვისთვის ხელსაყრელი პირობების შექმნაც. სადაც ასეთი პირობები არ არსებობს, წარმოებს ენერგიის ისეთი ფლანგვა, რომ მას ვერავითარი მარაგი ვერ შეავსებს.

ამიტომაც მაგალითები გუნდის უკმარ ფიზიკურ მომზადებაზე (რომელმაც ვერ გაუძლო ბრძოლის სიმძაფრეს, რომელსაც ძალები არ ეყო და ა. შ.) მუდამ როდია მისაღები და არსებითი. საჭიროა საქმიმო კონტროლის ობიექტური მონაცემები. სხვათა შორის, მ. ხურცილავაც, ს. მეტრეველიცა და მ. მესხიც სსრ კავშირის ნაკრების საპასუხისმგებლო მატჩებში, ციფრობრივ შეფასებათა მონაცემებით, ბევრ თავიანთ პარტნიორზე უკეთ გამოიყურებოდნენ, რაც მათ დამაკმაყოფილებელ ფიზიკურ მომზადებაზე მეტყველებს. როგორც ჩანს, სსრ კავშირის ნაკრებში თამაშის პირობები დადებითად მოქმედებს სპორტსმენთა მორალურ მდგომარეობაზე.

მოთამაშეთა მორალური მდგომარეობის უდიდესი მნიშვნელობა ყველაზე ადრე ბრაზილიელებმა შენიშნეს. მაღალი ტექნიკური, ტაქტიკური და ფიზიკური მომზადების მიუხედავად, მათ ჯერ კიდევ 8 წლის წინ მიიწვიეს გუნდში ფსიქოლოგი, რომელმაც ფეხბურთელებს შეუქმნა მხიარული განწყობის და შთაგონების ატმოსფერო. შარშან სსრ კავშირის ნაკრებმაც მიიწვია ფსიქოლოგი და არც თუ ტყუილუბრალოდ. მე სრულებითაც არ ვქადაგებ თბილისის „დინამოში“ ექიმ-ფსიქოლოგის აუცილებლობას. იგი იქნება თუ არა, ამ საქმით მწვრთნელი უნდა იყოს დაკავებული.

უნდა იყოს, მაგრამ დაკავებულია? გუნდის მორალური მდგომარეობა კი სწორედ ის ძირითადი რგოლია, რომლის შემწეობითაც მთელი ჯაჭვის გაწევა შეიძლება. განა უმაღლესი შთაგონებისას არ ხდება ნიჭისა და შესაძლებლობათა ყველაზე მკვეთრი გამოვლინება და პასუხსაგები მიჯნების დაპყრობა? აი, სწორედ ეს ახასიათებთ ჩვენს ფეხბურთელებს სხვებზე უფრო მეტად. ჩვენი გუნდი ხომ განწყობილების გუნდია!

როგორც ცნობილია, ნიჭს წარმართვა ესაჭიროება. წარვმართავთ კია? პედაგოგობის უნარით ყველა პედაგოგი ან მწვრთნელი როდია დაჯილდოებული. შესაძლოა ასეთ დროს ნიჭმა ვერ ჰპოვოს გამოხატულება. და მაშინ მარტივად იქცევიან: სპორტსმენს უპერსპექტივოთა რიცხვს აკუთვნებენ და ტალანტი სამუდამოდ იმარხება.

ფეხბურთის სკოლაში, რომელშიც მე ვმუშაობდი, სწავლობდა ერთი შეხედვით კარგი ბიჭი. მაგრამ დისციპლინა არაფრად უვარგოდა: უფროსებს არ ემორჩილებოდა, ყველაფერს თავისი ნება-სურვილითა და შეხედულებით აკეთებდა. იძულებული გავხდი სკოლიდან გამერიცხა და ყველამ შვებით ამოვისუნთქეთ.

გავიდა რამდენიმე წელი და ჭაბუკთა გუნდების ერთ-ერთ ტურნირში ჩემი ყურადღება „უცნობმა“ ახალგაზრდამ მიიპყრო. თითქოს ოდესღაც მინახავს, მაგრამ სად? მთელი თამაშის მანძილზე გულმოდგინედ ვაკვირდებოდი და ოი, საოცრებავ! ეს ხომ ჩემი დაწუნებული ბიჭუნა იყო?!

თურმე იგი მთელი ამ ხნის მანძილზე სადღაც „ველურად“ ვარჯიშობდა და თუმცა იმ პატარა მოედანზე დიდი გასაქანი არ ჰქონდა, მისმა ნიჭმა თავისუფლად და ფართოდ გაფურჩქვნის საშუალება მიიღო.

მას მტკიცე და ჯიუტი ხასიათი ჰქონდა, არ დაგვემორჩილა და ვერ შეეგუა ჩვენს მონოტონურ ხელმძღვანელობას. კიდევ კარგი, რომ ბ. პაიჭაძე ბავშვობაში არ ჩაგვივარდა ხელთ, თორემ მერწმუნეთ — „დრიბლინგის მეფე“ არ გვეყოლებოდა: ჩვენ მას ბურთის „ზედმეტად“ ტარებას ავუკრძალავდით და სამაგიეროდ მოვთხოვდით პროგრამის შესრულებას (ყველაფერი ცოტ-ცოტა...), საბოლოოდ კი რაღაც საშუალო ფეხბურთელს „გამოვაცხობდით“.

ჩვენ ლამაზად გვეუბნებიან, რომ „დინამოს“ ფეხბურთელებმა მეცადინეობა ბეგარასავით არ უნდა მიიღონო. ეს ჭეშმარიტებაა. თუმცა მათ შორის შეხვდებით ისეთებს, რომლებსაც დაჭერაზე ან სავარჯიშოდ სპეციალური „დაპატიჟება“ სჭირდებათ. მაგალითად, ილიადი და მაისურაძე აცდენდნენ ვარჯიშს და ამით „სამაგიეროს“ უხდიდნენ მწვრთნელს, რომელმაც ისინი ამა თუ იმ მატჩზე გუნდის შემადგენლობაში არ დააყენა. მათი აზრით, წვრთნაზე დასწრება უფრო მეტად მწვრთნელს ესაჭიროება, ვიდრე... ფეხბურთელს.

ვერც ქადაგებით, ვერც ფიცით და ვერც სასჯელით ვერ შევაყვარებთ ფეხბურთელს მეცადინეობას. მით უფრო, რომ იგი მეტწილად მწვრთნელის ნება-სურვილზე დაფუძნებულ სავალდებულო ბეგარას მოგვაგონებს. უბრალოდ თქმა კი „შეიყვარეთ ვარჯიში“, ან „ნუ მიგაჩნიათ წვრთნა მხოლოდ ვალის მოხდად“, სერიოზულობასაა მოკლებული.

აი, სწორედ აქ ზედმეტი არ იქნება გავიხსენოთ ცნობილი პედაგოგის ა. მაკარენკოს მეთოდი, რომლის საშუალებითაც მან თავის კოლონიაში შრომისადმი უჩვეულო სიყვარული დაამკვიდრა. არა მგონია, რომ ამ პარალელმა ვინმე შეურაცხყოს, მით უმეტეს, რომ დიდი პედაგოგის მეთოდები დღესაც საყოველთაო შესწავლის საგანია.

მაკარენკოს მეთოდის საფუძველი კოლექტივების და, ასე გასინჯეთ, კოლექტივთა კომანდირების საბჭოს ორგანიზებაში მდგომარეობს. სწორედ ისინი იყვნენ კოლონიის ყველა საქმეთა გამგებლები: თვით იღებდნენ ვალდებულებებს და თვითონვე ასრულებდნენ მათ უჩვეულო ენთუზიაზმით. შრომა სიამაყის საგანი გახდა.

ფეხბურთი კოლექტიური თამაშია და სწორედ აქაა საჭირო მოთამაშეთა ისეთი ჯგუფი, რომელიც ერთი მიზანსწრაფვით იქნება შედუღაბებული და რომელსაც კოლექტივის წარმატება უმაღლეს იდეალად დაესახება. ერთი სიტყვით, საჭიროა მეგობრული, უაღრესად ბრძოლისუნარიანი სპორტული ერთეული და არა თერთმეტი, თუნდაც ძალიან მაღალი კლასის ინდივიდი.

მაგრამ კოლექტივის აღზრდა არც ისე იოლი საქმეა. მიამიტობა იქნებოდა გვეფიქრა, რომ ამ მიზნის განსახორციელებლად საკმარისია რაიმე ადმინისტრაციული ზომა. შეუძლებელია ნამდვილ თამაშზე ლაპარაკი, თუ მოთამაშეებს იგი სისხლსა და ხორცში არ აქვთ გამჯდარი და თუ ამის აუცილებლობას მხოლოდ, ასე ვთქვათ, თეორიულად გრძნობენ.

გამოდის, რომ „დინამოს“ გუნდში შარშან არ იყო ჯანსაღი, მონოლითური კოლექტივი. ეს ფაქტი, როგორც ჩანს, სამწუხაროდ, უნდა ვაღიაროთ. იყო ერთი კამათი, კონფლიქტები, რეჟიმის დარღვევა, სხვადასხვა სასჯელი და ა. შ.

ასეთი დაძაბული ურთიერთობა გადავიდა თამაშს. ფეხბურთელთა ნერვული სისტემა უკიდურესობამდე დაიძაბა და წარმოიქმნა ე. წ. ფსიქოლოგიური ზღუდე. მარცხის შიში და პასუხისმგებლობის გრძნობა სამიმედ ტვირთად დააწვა სპორტსმენებს. წესრიგს არღვევდნენ ისინიც კი, ვინც ადრე დისციპლინის მაგალითს იძლეოდა. ვინ იფიქრებდა, რომ მეტრეველს, მესხს, ბარქაიას, იამანიძეს „მუხრუჭები“ უმტყუნებდათ?

მინდა რომ სწორად გამიგონ. მე არ ვარ დამნაშავეთა დასჯის წინააღმდეგი, ვინც ხელს გვიშლის, იგი გუნდიდანაც შეიძლება გაირიცხოს, მაგრამ ეს არ უნდა იყოს მოთამაშეთა აღზრდის ერთადერთი ზომა.

„დინამოს“ ხელმძღვანელობა, როგორც ჩანს, ერთფეროვნად, სწორხაზოვნად მოქმედებდა. დამნაშავე მოთამაშეებს აშინებდნენ, სჯიდნენ, არცხვენდნენ და ნაკლებ მნიშვნელობას ანიჭებდნენ, ასე ვთქვათ, მათს სულში ჩახედვას, დანაშაულის მოტივის ძიებას. ყოველივე ეს ბუნებრივად იწვევდა მოთამაშეთა უფრო მეტ გაღიზიანებას, რწმენის დაკარგვას, შიშს. ამიტომაც ფეხბურთელები გაითიშნენ, საკუთარ ნაჭუჭში ჩაიკეტნენ, დაკარგეს შემოქმედებითი სიხარულის შეგრძნება. ასეთ პირობებში განა შესაძლებელი იყო ნამდვილ ფეხბურთზე ფიქრი?

უკვე რამდენიმე წელია ვბაძავთ ბრაზილიელებს, მაგრამ უყურადღებოდ ვტოვებთ მათთვის დამახასიათებელ წესა და ძიებას, გუნდის ხელმძღვანელობის მეთოდებს. მოდით და დავინტერესდეთ, როგორ აქვთ ბრაზილიელებს დაყენებული საქმე.

მსოფლიო ჩემპიონების მწვრთნელმა ვ. ფეოლამ მოსკოვში ყოფნისას განაცხადა: „...სისტემა 4+2+4 დაცვის გაძლიერებას არ ისახავდა მიზნად. ამ სისტემას ვერც თავდასხმითს ვუწოდებ. არც ერთი ზემოჩამოთვლილი ზომა მართებულად არ მიმაჩნია. ასეთი განლაგება უბრალოდ დამეხმარა იმ მოთამაშეთა შემჭიდროებაში, რომლებიც მე მყავდა, ანუ უფრო ზუსტად — დამეხმარა მონოლითური გუნდის შექმნაში“ (ხაზგასმა ავტორისაა).

როგორც ვხედავთ, კოლექტივის შედუღაბების მიზნით ფეოლა არ მოერიდა მანამდე არსებული სისტემის დანგრევას და ახლის შექმნას. ჩვენ კი ბრაზილიური სისტემის დასანერგავად კოლექტივის ნგრევასაც კი არ ვერიდებოდით. მე მეტად საინტერესოდ მიმაჩნია ბრაზილიის ნაკრების წევრის ორლანდოს გამოთქმა იმის თაობაზე, რომ მწვრთნელი და მოთამაშეები ერთმანეთში კი არ ჭიდაობენ, არამედ ხელიხელჩაკიდებული მოქმედებენ. მათი აზრებიც კი ემთხვევა ერთმანეთს. „ჩვენ ხშირად ვერც ვარჩევთ, — ამბობს ორლანდო, — რა არის ფეოლას ნაკარნახევი (მიაქციეთ ყურადღება „ნაკარნახევი“ და არა „ნაბრძანები“) და რა — თვით მოთამაშის მიერ გადაწყვეტილი. მისთვის მთავარია კოლექტივი“ (ხაზგასმა ავტორისაა). შემდეგ: „მე მას, პირველ ყოვლისა, თაყვანს ვცემ არა როგორც მწვრთნელს, არამედ როგორც ადამიანს. უფრო ადამიანური მწვრთნელი არ მეგულება“. როგორი მისაბაძი და შესანიშნავი ურთიერთობაა!

ბრაზილიელებს ჩვენ ფეოლამდეც ვიცნობდით. ისინი მაშინაც გამოირჩეოდნენ მაღალი ტექნიკითა და სხვა ძვირფასი თვისებებით. მაგრამ იმ პერიოდში მათ მსოფლიო ჩემპიონობის კანდიდატებად არავინ მიიჩნევდა, ვინაიდან ცალკეული მოთამაშეების სიძლიერე გაერთიანებული არ იყო და მათი შემოქმედებითი ნიჭი კოლექტიური მოქმედების ერთიანობით შთაგონებული არ გახლდათ.

ბრაზილიელებისთვის მთავარია მონოლითური, ძმური კოლექტივი, რომელიც მწვრთნელთან ერთად მტკიცედ შეკრულ, ერთიან ბირთვს წარმოადგენს. სწორედ ამაშია მათი ძლიერების თავი და ბოლო.

რას უნდა უმადლოდნენ ტორპედოელები თავიანთ დიდ გამარჯვებას გასულ სეზონში? სამწუხაროდ, არც გუნდის ხელმძღვანელებს და არც მოთამაშეებს ამის თაობაზე კონკრეტულად არაფერი უთქვამთ. მაგრამ აი, ჩვენს წინაა ი. ბარუს წერილი („ფუტბოლი“ № 52, 1965 წ.) — „პორტრეტის ესკიზი“, რომელშიც მოყვანილია გუნდის უფროსი მწვრთნელის ვ. მარიენკოს სიტყვები: „ფეხბურთში, უპირველეს ყოვლისა, ადამიანი უნდა დავინახოთ, ხოლო შემდეგ მოთამაშე“. შესანიშნავი სიტყვებია!

ასე მტკიცდება კოლექტივი, მეგობრობა და ასე იქმნება დამოკიდებულება ხელმძღვანელობასთან. თავისთავად ცხადია, რომ ამგვარ პირობებში მწვრთნელი კოლექტივთან ერთად განიხილავს და სახავს ამა თუ იმ ღონისძიების გეგმას და შემდეგ ყველანი პასუხს აგებენ მის შესრულებაზე. აი, სწორედ ამგვარ ვითარებაში ვერ ნახავთ ორ მოქიშპე ბანაკს (ერთის მხრივ — მწვრთნელი, მეორეს მხრივ — მოთამაშენი) და მისგან გამომდინარე ბოროტებას.

აი, როდის გაქრება „ბეგარა“, როდის მიიღებს ვარჯიში სასურველ ხასიათს და ყოველი მეცადინეობა ხელს შეუწყობს არა მარტო საკუთარი ძალებისადმი რწმენის განმტკიცებას, არამედ გაზრდის წარმატების იმედსაც და მაშინ ფეხბურთელთა სახეზე ჩვენ ბოლოსდაბოლოს დავინახავთ ღიმილს, რომელსაც აგრერიგად ვართ მონატრებული.

ყოველივე ზემოთქმული ჩემს პირად გამოცდილებაზეა დაფუძნებული. უნდა გვახსოვდეს, რომ მოთამაშე არ არის საკიდი, რომელზეც შეიძლება ჩამოვკიდოთ რეკომენდაციები, მითითებები და დავალებები.

ნუთუ ზოგიერთმა ამხანაგმა არ იცის, რომ ჩვენი გუნდის წევრებს, რომელთა შორის არიან თანამედროვეობის საუკეთესო ფეხბურთელებიც, [illegible] ვი გადაცემის [illegible] — გასაკვირი ის არის, რომ ამ ჭეშმარიტებას წერილის ავტორი ისე გვაწვდის, როგორც დიდ აღმოჩენას.

ახლა კი მივუახლოვდეთ ძირითადს: მსოფლიოს სპორტულ მოძრაობაში ერთმანეთს ბოლოსდაბოლოს ორი მიმდინარეობა დაუპირისპირდა. პირველი ამტკიცებს, რომ სპორტსმენებისა და გუნდების ხელმძღვანელობისას საჭიროა, ასე ვთქვათ, დიქტატორული მეთოდი. მეორე მიმდინარეობის წარმომადგენლებს მიაჩნიათ, რომ წარმატების მოსაპოვებლად დიდი მნიშვნელობა ენიჭება ე. წ. დემოკრატიულ მეთოდს, რომელიც დამოუკიდებლობის ფართო ასპარეზს აძლევს სპორტსმენს და „მწვანე გზას“ უხსნის მის შემოქმედებით ინიციატივასა და იმპროვიზაციას.

ჩვენ, ჩემი აზრით, გამოგვადგება ხელმძღვანელობის სწორედ ეს თანამედროვე მეთოდი, რომელსაც ეკუთვნის მომავალი. თბილისის „დინამო“ განათლებული, სერიოზული ადამიანებითაა დაკომპლექტებული. მის შემადგენლობაში მყოფი ექსტრა-კლასის მოთამაშეები პარტიისა და კომკავშირის წევრები არიან. ჩვენი ქვეყანა კი — კოლექტივების ქვეყანაა. ჩვენ თუ არა, მაშ ვინ უნდა იაროს ამ გზით?

მაგრამ ამ საქმეში აჩქარება დაუშვებელია, ვინაიდან სიჩქარეში შესაძლოა შეცდომებიც დავუშვათ.

ზოგიერთი ამხანაგის აზრით, საქართველოში არ მოიპოვებიან ისეთი მწვრთნელები, რომელთაც შესწევთ უნარი „დინამოს“ მასშტაბის გუნდის მოვლა-პატრონობისა და რომ ამ საქმეში საჭიროა „მტკიცე ხელი“. ასეთ დასკვნამდე მისვლა შესაძლებელია მხოლოდ მაშინ, თუ ჩვენი მწვრთნელები სახელმძღვანელოდ აირჩევენ „დიქტატორულ პრინციპს“.

ჩამოსულმა მწვრთნელებმა ჩვენს გუნდს განუზომელი ამაგი დასდეს და ჩვენც მადლობის მეტი რა გვეთქმის. მათი ბრალი როდია, რომ ზოგიერთმა მათგანმა, რომლებიც არ იცნობდნენ სამხრეთული ბუნების თავისებურებებს, ჩვენი თამაშიდან გამოშიგნეს ეროვნული ხასიათი.

ახლაც კარგად მახსოვს, რომ წარსულში წაგებული მატჩის შემდეგ ჩვენი დინამოელები საჭმელზეც კი ამბობდნენ უარს და გაასკეცებული თავგანწირვითა და აზარტით იბრძოდნენ მომდევნო მატჩში. ახლა კი გუნდების შეხვედრისას ზოგჯერ ვერც გაარჩევდით რომლები იყვნენ ქართველები.

უნდა ვივარაუდოთ, რომ ჩვენი მწვრთნელები შეძლებენ ამ თავისებურების აღდგენას და საქმეს ახლებურად წარმართავენ. მაშინ მათ უდავოდ ელით წარმატება. ოღონდ საჭიროა მხარდაჭერა და დახმარება.

იქნებ დადგეს დრო: ბრაზილიური ფეხბურთით აღტაცება ქართული ფეხბურთით აღტაცებამ შეცვალოს. ამაში მტკიცედ ვარ დარწმუნებული. მაგრამ საამისოდ ფეხბურთელთა აღზრდა ბავშვობიდანვე უნდა დავიწყოთ.

ა. გალპერინი,
სპორტის დამსახურებული ოსტატი.

[illegible]

ფოთი

ქალაქის პოლიტიკური განათლების კაბინეტში გაიმართა ჭადრაკში საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონის, ოსტატ ბ. გურგენიძის ლექცია და ერთდროული თამაშის სეანსი 20 დაფაზე. ოსტატმა მოიგო 15 პარტია, ხოლო 5 შეხვედრა (ვ. გუნიასთან, გ. ტურძენაძესთან, ბ. კვატაშიძესთან, ნ. წულაიასთან და ა. კონტრიძესთან) ყაიმით დამთავრდა.

ა. ლომაია.
(ჩვენი კორ.).

კასპი

რუსულ შაშში კასპის რაიონის გარდამავალ თასზე გუნდურ ასპარეზობაში მონაწილეობდა 10 კოლექტივი. თასს დაეპატრონა კომუნალური მეურნეობის კომბინატის გუნდი. II ადგილი წილად ხვდათ ცემენტის ქარხნის წარმომადგენლებს, III — კასპის მე-2 საშუალო სკოლის მოშაშეებს.

გ. კიკაჩეიშვილი,
კასპის რაიონის სპორტკავშირის თავმჯდომარე.

ძველი ფოტოსურათები მოგვითხრობენ

მანდილოსანი ფალავნები

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სოფელ ჭრებალოდან (ამბროლაურის რაიონი) მოჭიდავე ქალთა გუნდის სურათი ჩამოიტანეს. კუნთმაგარი, ტანადი ასულები აუსახავს ფოტოობიექტივს. ბაფთები ოვალურად შემოუკრავთ ცისარტყელასავით. ზოგიერთის მკერდს ბრჭყვიალა მედლები ამკობს. ფალავნები ყოფილან. ოდესღაც საჭიდაო ხალიჩასაც ჰყოლია მანდილოსანი ჩემპიონები. საგულისხმო ამბავია. მაგრამ კიდევ უფრო საინტერესოა ვინ არიან ისინი?

შესაძლოა დიღმის მასივში მცხოვრებმა ეკატერინე ღაღანიძემ იცოდეს რამე, ჭრებალოდან საჩხრეკი ცნობა ჩამოგვიტანა ფოტოსურათის წამომღებმა. და აი, მოვიმარჯვეთ ცნობისმოყვარის უბის წიგნაკი და მე-5 კვარტალის ნაცრისფერი შენობისკენ გავეშურეთ. მტკვრის პირას მივაბიჯებთ. დედამდინარე დუდუნებს და მას მცენარეთა შარიშური ესიტყვება. მზის სხივები ჩამდგარა სითბოზე გაბერილ კვირტებში. ხეხილი გადასაპენტად ემზადება. აყვავებული ნუშის სურნელება კი გაზაფხულის პირველ ჯილდოდ მოაქვს ნიავს. როგორც იტყვიან, საოცნებო ამინდია.

ასეთ დროს კი გზად მიმავალს ფიქრი გიწევს თანამგზავრობას. ვიდრე უცნობ მასპინძელს პირისპირ წარვუდგებოდით, მოგონებათა გრძელი ძაფი გაიბა. ჩვენი წინაპარი ქალის შემართებაა სჯის საგანი. ვაჟკაცობა მხოლოდ მამაკაცის კუთვნილება როდი ყოფილა. ბევრი ქართველი ქალი ვაჟის მხარდამხარ ომობდა მტრის დასათრგუნავად. არასოდეს მიეცემა დავიწყებას, მაგალითად, დარეჯან შილდელის, თინა ფარსმელის, ბულბულა ქვიშხეთელის, ქრისტინე მჭადიჯვრელის, მაია წყნეთელის, თინა წავკისელისა და თამრო ვაშლოვნელის სახელები. უკნ მოვიხედე და მათს სიმბოლიურ განსახიერებად წარმომიდგა კლდოვანი გორაკიდან ამაყად გადმომდგარი ქართვლის დედის ქანდაკება. რამდენ შემართებას იტევდა მშობლის მფეთქავი გული! თვისტომი ქალის ვაჟკაცური სული უცხოელებსაც ხიბლავდა. მომაგონდა რომაელი პავლე მარია ფაიანცელი დომინიკიანის ნათქვამი: „ქართველი დედაკაცები ტანმაღალნი და მშვენიერი მოყვანილობისანი არიან... ცხენოსნობაც იციან, სანადიროდ მიმინო დაჰყავთ ხელით და თან დააქვთ მშვილდისარი და კაპარჭი".

გონებაში გაინავარდა მქროლავმა მერანმა, რომელსაც მოხდენილად შეახტა ლამაზი ასული. იგი იყო წევრი გურული ცხენოსნების გუნდისა, რომელმაც ათობით წლის წინათ განაცვიფრა ამერიკელი მაყურებელი.

ქართველი ქალისთვის არც საჭიდაო სარბიელი იყო მიუწვდომელი. გავიხსენოთ თუნდაც თბილისელი ანა. ერეკლე მეფის დაკვეთით მას ლექსი უძღვნა ენამზიანმა საიათნოვამ. ხალხმა ლეგენდის ჯარაყით შემოსა მუხათელი რძლის დიდება. ანაბაჟად წოდებულმა ფალავანმა დაჯაბნა თელეთელი გიორგი, ბორბალოელი სოსია, ქიზიყელი შაქრუა, ვაშლოვნელი ივანე, კუმელი თედო, ისნელი კარაპეტა და მრავალი სხვა. რომელ ერთს ჩამოსთვლი! იქნებ ამიტომაც მოჰფინა თბილისს ძარღვიანი სტრიქონები იეთიმ გურჯიმ:

იმ დღეს ოცდაორი დასცა,
არვის არ ჰქონდა ფერია,
ვენაცვალეთ შენს ქალობას,
გაგინათლდეს მშობელია!..
სიხარულით შინ დაბრუნდა
მთელი მუხათ-სოფელია...

გულფიცხი, „ქარიანი" მოჭიდავე ყოფილა ნესტორ ესებუას ღვიძლი და. ძველი თბილისელის დავით მარტიროზოვის სიტყვით, ვერის დაღმართზე ცირკში ჭიდაობდა საროტანადი თამარ გრუზინსკაია. ბევრმა არც კი დაიჯერა, დავითმა კი საკუთარი თვალით ნახა: მამაკაცი გააკრა ხალიჩას.

გზა სასიამოვნო მოგონებებმა გალიეს და ჩვენ მე-12 კორპუსის III სართულს მივადექით. ფოტოსურათი ოთარაანთ ქვრივივით მკვირცხლ და წარმოსადეგ დედაკაცს გავუწოდეთ.

— „ედემის ბაღშია" გადაღებული, — პირველშეხედვისთანავე წამოიძახა ე. ღაღანიძემ. — გათხოვებისას ოქროსვარაყიან ჩარჩოში ჩასმული დამხვდა ქმრის ოჯახში.

— ვინ არიან ეს უცნაურად გამო-

ორი ფოტოგრაფიის კვალდაკვალ

წყობილი ქალები? —ჰკითხა პატარძალმა მიხეილ ღაღანიძეს.

— ჩემი მოწაფეები! — მიუგო მეუღლემ.

ახლაც ახსოვს ეკატერინეს ქმრის მრავალნაირი გატაცება. იცოდა დალაქობა, მეჩექმეობა, კბილის ამოღება, ჭიდაობა. ჩამოსული და ადგილობრივი ფიზიკურად ძლიერი ქალებისგან მოჭიდავეთა გუნდიც კი შეუდგენია.

— ერთხელ მეც დავესწარი მათს ჭიდილს, — დასძინა მასპინძელმა,— შესაძლოა სამტრედიაში შეეყაროთ მაშინდელი შეჯიბრების დამსწრეებს.

შევხვდით კიდეც! გაზეთ „წინსვლის" მუშაკმა ავთანდილ კომახიძემ რამდენიმე წუთში მიაგრიალა მანქანა 80 წლის ლევან ბუაძესთან. მოხუცმა „ედემის ბაღის" ძველ მიჯნასთან მიგვიყვანა. იგი ახლანდელი ჯანელიძის ქუჩაზე მდებარეობდა და მებაღე სიმონ ტორონჯაძეს გაუშენებია ოდესღაც. ძველ სცენისმოყვარეს ლ. ბუაძეს უნახავს „ცოცხალი რეკლამა". კაცს ზურგზე აფიშა ჰქონდა გაკრული და მოჭიდავე ქალთა ასპარეზობაზე დასასწრებლად უხმობდა ხალხს. სარბიელზე მათი გამოსვლის დღეს ბაზარი ცარიელდებოდა და ასობით სამტრედიელი უმზერდა შერკინებას. მებაღის მახლობელმა, ძველმა რკინიგზელმა, 85 წლის ბესარიონ ტორონჯაძემ დაადასტურა ეს ცნობა და დაუმატა, მოჭიდავე ასულთა გუნდში რამდენიმე ქართველიც ერიაო.

ერთ-ერთ მათგანზე მიგვითითებს ჭრებალოელი შურა გაგოშიძე, რომლის ოჯახიდანაც სურათი და მის მფლობელთან საუბრის შინაარსი ჩამოგვიტანა თბილისელმა სპორტისმოყვარულმა პეტრე უზნაძემ. შუაში რომ ქალი ზის ქართველი გახლავთო, —გვითხრა პეტრემ. მოჭიდავის მაისურზე გაკრულ ბაფთას კი რაღაც წარწერა ამშვენებსო.

წარწერა ნაწილობრივ გაიშიფრა: „სახსოვრად ნიკოლაევის ათლეტური საზოგადოებისგან".

ჩანს, ჩვენს თანამემამულე ქალს ჭიდაობის დროს ქალაქ ნიკოლაევში გაუმარჯვია და მისი გულმკერდი ამ სამახსოვრო ბაფთით დაუმშვენებიათ.

მ. ღაღანიძეს მოჭიდავე ქალები მიჰყავდა ფოთში, ქუთაისში, ხონში და სხვაგან. ვარდობის ქალაქში ჩვენ შევხვდით ყოფილ მოჭიდავესა და ცნობილ პედაგოგს შალვა დათიაშვილს, რომელმაც საინტერესო ეპიზოდი გაგვიზიარა. ქალების ჭიდაობა იმართებოდა ყოფილ საოჯახო ბაღში, სადაც ამჟამად კალათბურთის მოედანია. ერთი ასეთი ასპარეზობის დროს ქუთაისელ ა. მოშიაშვილს არ სჯეროდა, რომ ფალავანმა ქალმა მამაკაცი დაჯაბნა და პირადად თვითონ გამოიწვია ნიძლავზე. გამოწვევი დამარცხდა და, ცხადია, ქალმა მოიგო სალაღობო ნიძლავი.

— მოშიაშვილი ქალებმა მოისყიდეს! — გაცხარდნენ სეირის შემყურე სიმონგულოვი, გრიგოლია და საჭიდაო წრეში გადაეშვნენ. მანდილოსანმა, როგორც იტყვიან, ისინი ბურთივით დაანარცხა მიწაზე. ჭიდაობის მოყვარულთა ეს შეხვედრა ჭომასუბანში პურმარილის შექცევით დასრულდა.

10 ქალის ამსახველი ექსპონატის კვალდაკვალ თბილისში მეორე ფოტოსურათსაც წავაწყდით. კაცსა, ქარვისა მძებნელსა, ხელთ მოხვდა იაგუნდიო,— გამართლდა ქართული ანდაზის სიბრძნე. პირველთან შედარებით მეორე სურათი უფრო ნაკლებხნოვანია და მასზე აღბეჭდილი 8 ქალი ჩვენს თვალწინ უწევდა საჭიდაო სპორტს პროპაგანდასა და პოპულარიზაციას. ყავისფერი ფოტოსურათის დედანი ეკუთვნის თბილისელ პენსიონერ ტარასი ბერიშვილს, რომელიც საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების პირველ წლებში ბაქოში ცხოვრობდა. ხშირად ესწრებოდა იქ გამართულ საცირკო წარმოდგენებს. ნახა აგრეთვე ამიერკავკასიის მოჭიდავე ქალთა პირველობა, რომელშიც რამდენიმე ქართველიც გამოვიდა. როგორც ფოტოსურათზე დაბეჭდილი მინაწერიდან ჩანს, „მოჭიდავე ქალების ინტერნაციონალური ჩემპიონატი" მოუწყვია ცირკის მუშაკს იოსებ როზენშტეინს (სურათზე ცენტრში).

— წარმოდგენის დამთავრების შემდეგ, — გაიხსენა ტ. ბერიშვილმა, — ჩემთან მოვიდა ქალი (დგას უკანა რიგში, მარცხნიდან მეორე), რომლის მკერდზე მედალი ბრჭყვიალებდა და სამახსოვროდ გადმომცა ეს ფოტოსურათი.

ასეთია ორი ფოტოსურათის მოკლე ისტორია. მაგრამ მათში ჩაქსოვილი ყველა საიდუმლოება როდია გამოცნობილი: ვინ არიან მედლებით დაჯილდოებული ფალავნები, მათი ქართველი და სხვა ეროვნების მეგობრები? კიდევ სად გამოვიდნენ სარბიელზე და რითი ასახელეს თავიანთი გუნდები? როგორ წარიმართა საჭიდაო მოედნის დამამშვენებელთა ბედი? იქნებ ვინმემ რამე იცოდეს ამ ორი ფოტოსურათის გმირებზე...

ი. ჯავახიშვილი.
(ჩვენი სპეც. კორ.).
ქუთაისი—სამტრედია—თბილისი.

უცხოეთის ამბები

ე. ოსცვირკის აზრით...

პოპულარული ავსტრიელი ფეხბურთელი ე. ოსცვირკი წლების მანძილზე ითვლებოდა მსოფლიოს ერთ-ერთ უძლიერეს მოთამაშედ. ამჟამად იგი მუშაობს ავსტრიის კლუბის „ვიენის" მწვრთნელად.

ამას წინათ ოსცვირკი თავის კლუბთან ერთად იტალიაში იყო. გამოჩენილ ფეხბურთელს სპორტულმა ჟურნალისტებმა შეხვედრა გაუმართეს.

ცხადია, ლაპარაკის მთავარი თემა გახლდათ მსოფლიოს ჩემპიონატი.

აი, ამ საუბრის მოკლე შინაარსი:

● **რას იტყვით I ჯგუფის გუნდების შესაძლებლობებზე?**

— ჩემი აზრით, აქ საკითხი გარკვეულია. ინგლისი რამდენიმე მიზეზით პირველობას არავის დაუთმობს (ჯერ ერთი, ამჟამად იგი ნამდვილად უძლიერესია, თანაც, ინგლისელები თამაშობენ შინ და ა. შ.). დანარჩენ სამ გუნდში II ადგილზე გასვლის თანაბარი შანსები აქვთ საფრანგეთსა და ურუგვაის.

● **II ჯგუფის მონაწილეებზე რას იტყვით?**

— შესაძლოა ბევრი არ დამეთანხმოს, მაგრამ თქვენ ჩემი აზრი გაინტერესებთ და ამიტომ გადაჭრით გპასუხობთ. აქ გაიმარჯვებს გფრ-ის ნაკრები. ამ გუნდს, როგორც არც ერთ სხვას, საჭირო მომენტში აქვს მთელი ძალების მობილიზების უცნაური უნარი. ესპანეთიც და არგენტინაც მას შეუპოვარ წინააღმდეგობას გაუწევენ. მაგრამ გამარჯვება მაინც გერმანელებს დარჩებათ.

● **III ჯგუფი?**

— ოო, ეს ყველაზე ძლიერი ჯგუფია! ბრაზილიის ნაკრები რომ არ იყოს აქ, მაშინ I ადგილზე გასვლის შანსები უნგრეთსაც ექნებოდა და პორტუგალიასაც. მაგრამ ბრაზილია მაინც ბრაზილიაა და ამიტომ აქ დავა მორჩენილად მიმაჩნია.

● **დაბოლოს, IV ჯგუფის შესახებ რას იტყვით?**

— აქ უმთავრესად ერთი საკითხია გადასაწყვეტი: სსრ კავშირი თუ იტალია? ჩემთვის რამდენიმე თვით ადრე რომ ეკითხათ, უპირატესობას მივანიჭებდი საბჭოთა გუნდს, მაგრამ ახლა, თქვენს ქვეყანაში ყოფნისას დავრწმუნდი, რომ იტალიას ძალიან ძლიერი გუნდის გამოყვანა შეუძლია. ფეხბურთის ბევრ იტალიელ სპეციალისტს ვესაუბრე და დავრწმუნდი, რომ ყველა ისინი ერთი აზრით არიან გამსჭვალული — იტალიამ I ადგილი უნდა დაიკავოს თავის ჯგუფში. ეს კი ბევრს ნიშნავს. წინა ჩემპიონატში იტალიელ მწვრთნელებს სოლიდარობა აკლდათ, რამაც ნაკრების თამაშს თავისი დაღი დაასვა. დარწმუნებული ვარ, წლეულს ეს აღარ განმეორდება.

● **თქვენ დაასახელეთ მხოლოდ ჯგუფებში გამარჯვებულნი, მაგრამ არაფერი თქვით II ადგილების პრეტენდენტებზე. პირველობისთვის ბრძოლას ხომ ისინიც განაგრძობენ!**

— მართალია, მაგრამ მე დაგისახელეთ ნახევარფინალისტები და ვგონებ თქვენც სწორედ ეს გაინტერესებდათ. ოქროს ქალღმერთისთვის ბრძოლას ქვეჯგუფებიდან გააგრძელებენ: ინგლისი, ბრაზილია, გფრ და იტალია.

● **თქვენი აზრით, ვინ მოიპოვებს მსოფლიო ჩემპიონის ტიტულს?**

— ბრაზილია, რომელიც, ჩემი აზრით, ძნელ ბრძოლაში დაამარცხებს იტალიის ნაკრებს.

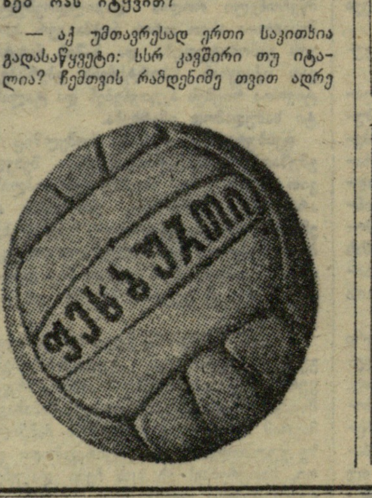

რედაქტორი მ. კაკაბაძე.

თბილისის სპორტულ ბაზაზე

ჭადრაკი. ცენტრალური საჭადრაკო კლუბი (რუსთაველის პრ. № 48). **20 თებერვალი-5 მარტი. თბილისი ვაჟთა ჩემპიონატის ფინალი.** დასაწყისი 17 ს.

მძლეოსნობა. „დინამოს" სტადიონი. **20 თებერვალი. ზამთრის საქალაქო პირველობა გოგონებსა და ჭაბუკებს შორის** (1948-49-50-51 წ.წ. დაბადებულნი). დასაწყისი 11 ს.

ხვალ

საქართველოს სსრ საზოგადოება „ცოდნის" თბილისის საქალაქო ორგანიზაციის მუდმივმოქმედ ლექტორიუმში (ლენინის ქ. № 35) შედგება საქართველოს სსრ საზოგადოება „ცოდნის" თბილისის საქალაქო ორგანიზაციისა და საქართველოს სპორტკავშირის პროპაგანდის ფედერაციების ბიუროს ინტერნაციონალური აღზრდის უნივერსიტეტის მორიგი მეცადინეობა.

დასაწყისი 17 ს. 30 წ.

სპარინგ - პარტნიორი მოაკლდა

ბრაზილიის ნაკრების ხელმძღვანელობა ვარაუდობდა ირლანდიის (ეირეს) ნაკრებთან 2 მატჩის მოწყობას (14 მაისს რიო-დე ჟანეიროში და 18 მაისს — სან-პაულუში). ბრაზილიის ფეხბურთის ფედერაციამ ირლანდიის გუნდს თვითეულ მატჩში 3.000 გირვანქა სტერლინგი შესთავაზა და აღუთქვა 25 ფეხბურთელის სატრანსპორტო ხარჯებისა და პირველხარისხოვან სასტუმროებში ცხოვრების საფასურის გადახდა.

ეირეს საფეხბურთო ფედერაციის მდივანმა ჯო უიკენმა განაცხადა: „ასეთი პირობები ჩვენთვის არასოდეს არავის შემოუთავაზებია და მათზე უარის თქმა შეუძლებელია, მაგრამ ჩვენ უკვე დავგეგმეთ მატჩი დასავლეთ გერმანიის ნაკრებთან 4 მაისს და ავსტრიასთან — 22 მაისს. გარდა ამისა, ინგლისში მოთამაშე ჩვენს საუკეთესო ფეხბურთელებს იქაური კლუბები არ გაათავისუფლებენ, ბრაზილიაში მეორეხარისხოვანი გუნდის გაგზავნა კი არ გვსურს".

ИНДЕКС 66418
საქ. კპ ცკ-ის გამომცემლობის პოლიგრაფკომბინატი, თბილისი, ლენინის ქ. № 14.
უე 05356.